

ОРХОН АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ГАЗРЫН
ДАРГЫН ТУШААЛ

2020 оны 01 сарын 24 -ны өдөр

Дугаар A/02

Эрдэнэт

Тав хүртлэх насны хүүхдийн эмнэлгийн болон
эмнэлгийн бус нөхцөлд эндсэн эндэгдэл,
амьгүй төрөлтийг магадлан хэлэлцэх тухай

Монгол улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай 33 дугаар зүйлийн 33.5 дахь заалт, Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.1, 12.1.4 дахь заалт, ЭМС-ын 2019 оны А/503 дугаар тушаалыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. "Тав хүртэлх насны эмнэлгийн нөхцөлд эндсэн хүүхдийн эндэгдэл , амьгүй төрөлтийг магадлан хэлэлцэх журам"-ыг нэгдүгээр, "Тав хүртэлх насны эмнэлгийн бус нөхцөлд эндсэн хүүхдийн эндэгдлийг хэлэлцэх журам"-ыг хоёрдугаар, "Магадлан хэлэлцэх зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, гүйцэтгэх үүрэг"-ийг гуравдугаар, "Үзүүлэлтийн тодорхойлолт, тооцох аргачлал"-ыг дөрөвдүгээр хавсралтаар тус тус батласугай.
2. Тушаалыг мөрдөж ажиллахыг Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв, сум, ерхийн эрүүл мэндийн төв, хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудын дарга, эрхлэгч нарт үүрэг болгосугай.
3. Журмын хэрэгжилтийг удирдлага, зохицуулалтаар ханган хяналт тавьж ажиллахыг Эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээний хэлтэс /Б.Уртнасан/-д даалгасугай.
4. Энэхүү тушаал гарсан холбоотойгоор Эрүүл мэндийн газрын даргын 2014 оны А/89 дүгээр "Комисс томилох тухай" тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

ДАРГА

Ц.МОНХЦЭЦЭГ

ТАВ ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ЭМНЭЛГИЙН НӨХЦӨЛД ЭНДСЭН ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ,
АМЬГҮЙ ТӨРӨЛТИЙГ МАГАДЛАН ХЭЛЭЛЦЭХ ЖУРАМ

Нэг. Ерөнхий зүйл

Хүүхдийн эндэгдлийг магадлан хэлэлцэх зөвлөлийн хурал нь тав хүртэлх насны эмнэлгийн болон эмнэлгийн бус нөхцөлд эндсэн хүүхдийн эндэгдэл, амьгүй төрөлтийн тохиолдол тус бүрт тусlamж үйлчилгээг чанартай, зөв үзүүлсэн эсэхийг хянаж, хэлэлцэн, үнэлэлт, дүгнэлт өгөх үйл ажиллагаа юм. Байгууллагын бодлого, хөтөлбөр, төлөвлөгөө нь зөв боловч хэрэгжих арга зам нь тодорхой бус, мэдлэг, ур чадвар хангалтгүй, гардан ажилбар буруу хийсэн, биеийн байдлыг үнэлж чадаагүй, тушаал шийдвэр, стандарт, заавар, журам, удирдамж мөрдөөгүй зэрэг удирдлага зохион байгуулалт, эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээний болон эмч, мэргэжилтний мэдлэг, ур чадварын алдаа дутагдлыг дүгнэж, засаж запруулах шуурхай арга хэмжээ авах, давтагдахаас сэргийлэх тогтолцоог эрүүл мэндийн байгууллага бүр хэрэгжүүлнэ.

ХОЁР. Зорилго

Магадлан хэлэлцэх зөвлөлийн хурал нь тав хүртэлх насны эмнэлгийн болон эмнэлгийн бус нөхцөлд эндсэн хүүхдийн эндэгдэл, амьгүй төрөлтөд нөлөөлсөн шалтгааныг магадлан хэлэлцэж, дүн шинжилгээ хийж, алдаа дутагдлыг давтахаас сэргийлэх, цаашид авах арга хэмжээ, зохион байгуулах ажлыг төлөвлөж, тусlamж үйлчилгээний чанарыг сайжруулах, эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний мэдлэг, ур чадварыг тогтмол дээшлүүлэх зорилготой.

ГУРАВ. Магадлан хэлэлцэх зөвлөлийн ажиллах журам

3.1. Эрүүл мэндийн байгууллагын шатлал бүрт эмнэлэгт эндсэн тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, амьгүй төрөлтийн тохиолдлыг эмгэг судлалын дүгнэлт гарснаар эмнэлзүйн хурлыг /дээд шатны байгууллагатай зөвшилцөн, холбогдох мэргэжилтний төлөөлөлийг оролцуулан/ тухай бүрт нь хийж, материалыг Эрүүл мэндийн газарт ажлын 3 хоногийн дотор цаасан болон цахим хэлбэрээр илгээнэ.

3.2. Эрүүл мэндийн газар нь тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, амьгүй төрөлтийг магадлан хэлэлцэх зөвлөлийн хурлыг улиралд 1 удаа хийнэ.

3.3. Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төв, хувийн хэвшлийн эмнэлэгт болон тухайн нутаг дэвсгэрт тав хүртэлх насны эмнэлгийн бус нөхцөлд эндсэн хүүхэд, амьгүй төрөлтийн тохиолдлыг Эрүүл мэндийн газарт магадлан хэлэлцэнэ.

3.4. Зөвлөлийн хурлаар дараахь асуудлыг хэлэлцэнэ.

- ✓ Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, амьгүй төрөлтийн шалтгааныг магадлан хэлэлцэж, дүгнэлт гаргана.
- ✓ Нөлөөлсөн хожимдлыг тодорхойлж, бууруулах талаар шийдвэр гаргана.
- ✓ Оношилгоо,эмчилгээтэй холбоотой сургамж, дүгнэлт хийж,зөвлөмж гаргана.
- ✓ Дүгнэлтэд үндэслэн асуудлыг хэрхэн шийдвэрлэх арга замыг тогтоож, цаашид зохион байгуулах ажлыг төлөвлөнө.
- ✓ Өмнө нь гаргасан шийдвэрийн хэрэгжилтийг үнэлнэ.

3.5.Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, амьгүй төрөлтийг магадлан хэлэлцэн хурлын тэмдэглэл, зөвлөмж, шийдвэрийг 2 хувилан хурлаас хойш ажлын 7 хоногийн дотор ЭМЯ-ны Хүүхэд судлалын мэргэжлийн салбар зөвлөл, Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн тандалт судалгааны албанад тус тус албан бичгийн хамт хүргүүлнэ.

ТАВ ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ЭМНЭЛГИЙН БУС НӨХЦӨЛД ЭНДСЭН ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЛИЙГ ХЭЛЭЛЦЭХ ЖУРАМ

Нэг. Тав хүртэлх насы эмнэлгийн бус нөхцөлд эндсэн хүүхдийн эндэгдлийг мэдээлэх

1.1.Түргэн тусламжийн төвийн дуудлагаар очсон буюу анх мэдсэн эмч тав хүртэлх насы эмнэлгийн бус нөхцөлд эндсэн хүүхдийн эндэгдлийн тохиолдол бүрийг байгууллагын удирдлагад мэдээлж, тухайн байгууллага 24 цагийн дотор аймгийн Эрүүл мэндийн газрын хүүхдийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, статистикч эмчид мэдэгдэнэ.

1.2.Тав хүртэлх насы эмнэлгийн бус нөхцөлд эндсэн хүүхдийн эндэгдлийн тохиолдол бүрийг 7 хоногийн Мягмар гариг бүрт ЭХЭМҮТ-ийн Тандалт судалгааны албанад сар бүрийн 2-3-нд статистик мэдээллийн урсгалын дагуу мэдээлнэ.

Хоёр. Эмгэг судлалын шинжилгээнд оруулах

2.1 Цогцост анхны үзлэг хийсэн эмч гадны нөлөө байгаа эсэхэд дүгнэлт өгнө.

2.2. Тухайн эмч эндсэн хүүхэдтэй холбоотой эрүүл мэндийн бичиг баримтыг ар гэрийнхнээс нь авч, холбогдох байгууллага /өрх, сумын эрүүл мэндийн төв/-д хүлээлгэн өгнө.

2.3.Тухайн тохиолдол нь гадны нөлөөтэй байвал цагдаагийн байгууллагад мэдэгдэнэ, гадны нөлөөгүй гэж үзсэн тохиолдолд оршин буй нутаг дэвсгэрийн эмнэлгийн байгууллагын цогцос хадгалах газарт түргэн тусламжийн төвийн машинаар зөөвөрлөн хүргэнэ.

2.4. Тухайн тохиолдол нь гадны нөлөөгүй бол эмгэг судлалын шинжилгээг эмгэг судлаач эмч хийх ба гадны шалтгааны улмаас нас барсан, гэмт хэргийн шинжтэй бол цагдаагийн байгууллагын шийдвэрээр Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны харьяа Шүүхийн шинжилгээний албаны шинжээч эмч хийнэ.

2.5. Орон нутагт хүүхэд эндсэн тохиолдолд тухайн байгууллага нь Бүсийн онцшилгоо эмчилгээний төвд дуудлага өгч, эмгэг судлалын шинжилгээг хийлгүүлнэ.

2.6. Нас барснаас хойш 24 цагийн дотор эмэг судлалын шинжилгээнд хамруулна.

2.7. Эмгэг судлалын шинжилгээнд орох бүрэлдэхүүнийг магадлан хэлэлцэх зөвлөлийн дарга /нарийн бичиг / томилох ба эмгэг судлаач эмчээс гадна томилогдсон бусад холбогдох эмч, мэргэжилтнүүд оролцно.

2.8. Эмгэг судлаач эмч эмнэлгийн бус нөхцөлд эндсэн эндэгдэлтэй холбоотой бүх баримттай танилцаж, эмгэг судлалын шинжилгээний дүгнэлтийг хуанлийн 21 хоногийн дотор гаргаж, холбогдох эрүүл мэндийн байгууллагад хүргүүлнэ.

2.9. Эмнэлгийн бус нөхцөлд эндсэн эндэгдлийг нас баралтыг мэдээлэх статистик журамд заасны дагуу мэдээлнэ.

Гурав. Эмнэлзүйн хурал хийх

3.1. Бүрдүүлэх материал

- Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн дэвтэр
- 2 хүртэлх насны хүүхэд бол эхийн жирэмсний хяналтын карт
- Хүүхдийн өвчний цогц менежментийн үзлэгийн маягт
- Хүүхдийн диспансерийн хяналтын карт
- Амбулаторийн карт, цахим бүртгэл
- Хүүхдийн өсөлт, хөгжлийн хэмжилтийн бүртгэл
- Шаардлагатай тохиолдолд эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ авч байсан холбогдох бусад материалууд /яаралтай тусlamжийн хуудас, төрөлтийн, нярайн болон өвчний түүхийн хуулбар/

3.2. Эмгэг судлалын эцсийн онош дүгнэлт гарснаас хойш ажлын 7 хоногийн дотор байгууллагад сууринсан эмнэлзүйн хурлыг удирдах дээд байгууллагаас холбогдох төлөөлөл, эмгэг судлаач эмчийг оролцуулан зохион байгуулна.

3.3 Хурлаар эмнэлгийн бус нөхцөлд эндсэн эндэгдлийн шалтгаан, хожимдол, үзүүлсэн тусlamж үйлчилгээний чанарт үнэлэлт дүгнэлт өгч цаашид хэрэгжүүлэх арга хэмжээний санал, зөвлөмж гарсан байна.

3.4. Хурлын шийдвэр, холбогдох материалыг Магадлан хэлэлцэх зөвлөлд хурлаас хойш ажлын 7 хоногийн дотор хүргүүлнэ.

Нэг. Магадлан хэлэлцэх зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, гүйцэтгэх үүрэг

Зөвлөлийн дарга: Эрүүл мэндийн газрын эмнэлгийн тусlamжийн хэлтсийн дарга

Нарийн бичгийн дарга: -ЭМГ-ын Хүүхдийн тусlamж үйлчилгээ хариуцсан

мэргэжилтэн /хүүхдийн эндэгдэл хэлэлцэх үед /

-ЭМГ-ын Эх барих, эмэгтэйчүүдийн тусlamж үйлчилгээ

хариуцсан мэргэжилтэн /эрт нярайн эндэгдэл, амьгүй төрөлт хэлэлцэх үед/

Гишүүд: - Аймгийн Эх барих эмэгтэйчүүдийн ерөнхий мэргэжилтэн

-Аймгийн Хүүхдийн ерөнхий мэргэжилтэн

-Анхан шатны тусlamж үйлчилгээ хариуцсан мэргэжилтэн

-Эрүүл мэндийн статистик бүртгэл мэдээлэл хариуцсан мэргэжилтэн

-БОЭТ-ийн Чанарын албаны дарга

-Өрхийн анагаах ухааны холбооны тэргүүн

-Шаардлагатай тохиолдолд холбогдох эмч, мэргэжилтэн

Хоёр. Магадлан хэлэлцэх зөвлөлийн бүрэлдэхүүний гүйцэтгэх үүрэг

1. Зөвлөлийн дарга эндэгдлийн хурлыг удирдан зохион байгуулах, бэлтгэл ажил, шийдвэрт хяналт тавих

2. Зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга нь эндэгдэлтэй холбоотой материалыг хүлээн авах, хурлын зар хүргүүлэх, хурал зохион байгуулах, өрөө тасалгааг зохицуулах, холбогдох байгууллагад мэдээ тайлан хүргүүлэх

3. Чанарын албаны дарга, менежер нь тусlamж үйлчилгээний эрсдлийг үнэлэх, алдаанаас суралцах, дахин давтахаас сэргийлэх талаар санал оруулах, мэдээлэл бэлтгэх

4. Аймгийн Эрүүл мэндийн газрын мэргэжилтэн нь хэрэгжиж буй хууль тогтоомж, түүний хэрэгжилтийн байдалд үнэлэлт, дүгнэлт өгөх, тогтолцоотой холбоотой асуудлаар ЭМЯ-нд санал хүргүүлэх

5. Аймгийн нийгмийн эрүүл мэндийн асуудал хариуцсан дарга, мэргэжилтэн нь эндэгдэлд хүргэсэн нийгэм, биологийн хүчин зүйлсийг үнэлэх, түүнийг таслан зогсооход салбар хоорондын уялдааг сайжруулах, тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэх санал гаргах, хэрэгжүүлэх

6. Статистикч эмч нь анхан шатны баримт, бүртгэл мэдээллийн үнэн бодит байдалд хяналт тавьж ажиллах

7. Гишүүд нь хариуцсан ажлын чиглэлээр үнэлэлт, дүгнэлт өгч цаашид хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны зөвлөмжид санал өгөх, өмнөх хурлын шийдвэрийг биелүүлэх, хэрэгжилтийг хангаж, тайлагнаж ажиллана.

ҮЗҮҮЛЭЛТИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ ТООЦОХ АРГАЧЛАЛ

Нэг. Тодорхойлолт

Амьгүй төрөлт: Жирэмсний 22 долоо хоног ба түүнээс хойшхи хугацаанд 500 гравийн дээш жинтэй төрсөн нярайд амьдын шинж тэмдгийн аль нь ч зүрхний цохилт, хүйний судасны лугшилт, булчингийн хөдөлгөөн илрэхгүй байвал амьгүй төрөлтөд тооцно.

Нярай үе: Төрсөн цагаас эхэлж төрсний дараах 28 бүтэн хоног дуусах хүртэл үргэлжилдэг хугацаа.

Перинатал үе: Жирэмсний бүтэн 22 долоо хоног (154 өдөр)-с эхэлж (энэ үед ургийн жин 500 грамм байна) төрсний дараах 7 хоног хүртэл үргэлжилдэг хугацаа.

Нярайн эндэгдэл: Амьдралын эхний бүтэн 28 хоног доторх нярайн эндэгдэл.

Нярайн эрт үеийн эндэгдэл: Төрсний дараах эхний 7 хоног доторх нярайн эндэгдэл.

Нярайн хожуу үеийн эндэгдэл: Төрсний дараах 7 дахь хоногоос хойш боловч бүтэн 28 хоног дуусах хүртэлх хугацаанд тохиолдсон нярайн эндэгдэл.

Нэг хүртэлх насын (нялхас) хүүхэд: 0-364 хоногтой хүүхэд.

Тав хүртэлх насын хүүхэд: 0-4 нас, 364 хоногтой хүүхэд.

Эмнэлгийн бус нөхцөлд эндсэн эндэгдэл: Хүүхэд эмнэлгээс бусад газарт эндсэн тохиолдол бурийг хэлнэ.

Хоёр. Үзүүлэлт тооцох аргачлал

2.1. Амьгүй төрөлтийн түвшин:

Тайлангийн хугацаанд бүртгэгдсэн амьгүй төрөлтийн тоог 1000 амьд төрөлтөд харьцуулсан үзүүлэлт.

Амьгүй төрөлтийн тоог 1000 амьд төрөлтөд харьцуулан доорх томъёог ашиглан тооцно.

$$\text{Амьгүй төрөлтийн түвшин} = \frac{\text{Амьгүй төрөлтийн тоо} * 1000}{\text{Нийт төрөлтийн тоо}}$$

2.2. Нярайн эндэгдлийн түвшин: Төрсний дараах 28 хоногийн дотор эндсэн хүүхдийн тоог 1000 амьд төрөлтөд харьцуулсан үзүүлэлт.

Нярайн эндэгдлийг 1000 амьд төрөлтөд харьцуулан доорх томъёог ашиглан тооцно.

$$\text{Нярайн эндэгдлийн түвшин} = \frac{\text{Төрсний дараах 28 хоногийн дотор эндсэн нярайн тоо} * 1000}{\text{Амьд төрөлтийн тоо}}$$

2.2.1. Нярайн эрт үеийн эндэгдлийн түвшин: Төрсний дараах эхний 7 хоног дотор эндсэн нярайн тоог 1000 амьд төрөлтөд харьцуулсан үзүүлэлт.

Нярайн эрт үеийн эндэгдлийг 1000 амьд төрөлтөд харьцуулан доор томъёог ашиглан тооцно.

$$\text{Нярайн зрт үеийн эндэгдлийн түвшин} = \frac{\text{Төрсний дараах 7 хоногийн дотор эндсэн нярайн тоо} * 1000}{\text{Амьд төрөлтийн тоо}}$$

2.2.2. Нярайн хожуу үеийн эндэгдлийн түвшин: Төрсний дараах 7-28 хоног дотор эндсэн нярайн тоог 1000 амьд төрөлтөд харьцуулсан үзүүлэлт.

Нярайн хожуу үеийн эндэгдлийг 1000 амьд төрөлтөд харьцуулан доорх томъёог ашиглан тооцно.

$$\text{Нярайн хожуу үеийн эндэгдлийн түвшин} = \frac{\text{Төрсний дараах 7-28 хоногийн дотор эндсэн нярайн тоо} * 1000}{\text{Амьд төрөлтийн тоо}}$$

2.3. Нэг хүртэлх насын хүүхдийн (нялхсын) эндэгдлийн түвшин: Тайллангийн жилд эндсэн 1 хүртэлх насын хүүхдийн тоог 1000 амьд төрөлтөд харьцуулсан үзүүлэлт.

Нэг хүртэлх насын хүүхдийн эндэгдлийг 1000 амьд төрөлтөд харьцуулан доорх томъёог ашиглан тооцно.

$$\text{Нэг хүртэлх насын хүүхдийн эндэгдлийн түвшин} = \frac{\text{Нас барсан 1 хүртэлх насын хүүхдийн тоо} * 1000}{\text{Амьд төрөлтийн тоо}}$$

2.4. Тав хүртэлх насын хүүхдийн эндэгдлийн түвшин: Тайллангийн жилд эндсэн 5 хүртэлх насын хүүхдийн тоог 1000 амьд төрөлтөд харьцуулсан үзүүлэлт.

Тав хүртэлх насын хүүхдийн эндэгдлийг 1000 амьд төрөлтөд харьцуулан доорх томъёог ашиглан тооцно.

$$\text{Тав хүртэлх насын хүүхдийн эндэгдлийн түвшин} = \frac{\text{Нас барсан 5 хүртэлх насын хүүхдийн тоо} * 1000}{\text{Амьд төрөлтийн тоо}}$$